

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

w sprawie z wniosku A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.
przy uczestnictwie P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w T.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 maja 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 7 lipca 2020 r., sygn. akt VII Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek uczestnika o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. sp. z o.o. w W. wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 7 lipca 2020 r., VII Ca (...), oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 17 października 2019 r. w sprawie o sygn. I Ns (...). Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na istnienie poważnego zagadnienia prawnego i oczywistą zasadność skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący opart na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m. in. postanowienie SN z dnia 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji.

Skarżący wniósł o wyjaśnienie zagadnienia, czy odpowiednie wynagrodzenie w zamian za ustanowienie służebności przesyłu powinno obejmować spadek wartości nieruchomości także w sytuacji, w której wnioskujący nabył nieruchomość z już istniejącą infrastrukturą przesyłową, o istnieniu której nie wiedział. Zagadnienie dotyczące wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, w tym odnoszące się do spadku wartości nieruchomości, nie jest nowe, było przedmiotem wielu orzeczeń Sądu Najwyższego, także tych powołanych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kwestia sporna w sprawie dotyczy wpływu świadomości właściciela nieruchomości na wysokość wynagrodzenia. Nie jest to jednak zagadnienie prawne. To

bowiem, czy właściciel nieruchomości wiedział o istnieniu urządzeń przesyłowych w chwili nabycia nieruchomości, oraz jaki ich istnienie miało wpływ na wartość nieruchomości, mieści się w sferze ustaleń faktycznych, a nie prawnych. Z ustaleń zaś, którymi Sąd Najwyższy jest związany wynika, że skarżący wiedział o istnieniu podziemnego gazociągu, bądź jako przedsiębiorca budowlany powinien o tym wiedzieć, skoro jego przebieg był oznaczony na mapie geodezyjnej.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności wyroku z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni (por. m. in. postanowienia SN z dnia 8 marca 2002 r., sygn. akt I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Skarżący przedstawił własną analizę zagadnienia, nie odnosząc się przy tym do przepisów, które naruszyć miał rażąco Sąd Okręgowy. Trzeba też wskazać, że jednocześnie powoływanie podobnych argumentów w ramach obu wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera wewnętrzną sprzeczność. Jeżeli bowiem istnieje zagadnienie prawne wymagające wyjaśnienia przez Sąd Najwyższy, to nie można mówić o rażącym, widocznym *prima facie* naruszeniu prawa, prowadzącym od oczywistej zasadności skargi. Jeżeli zaś takie oczywiste, widoczne bez potrzeby analizy, naruszenie konkretnego przepisu nastąpiło, to zagadnienie prawne nie istnieje.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Wniosek uczestnika postępowania o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego podlega oddaleniu. Należy wyjaśnić, że wszczęcie postępowania kasacyjnego otwiera nową sprawę, która nie stanowi prostej kontynuacji dotychczasowego postępowania. Pełnomocnictwa wnioskodawcy i uczestnika nie obejmowały upoważnienia do występowania przed Sądem Najwyższym, doręczenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem mogło nastąpić na dotychczasowych zasadach, skoro jeszcze nie rozpoczęło się postępowanie przed Sądem Najwyższym, to bowiem otwiera dopiero wniesienie skargi kasacyjnej. W postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje przymus adwokacki. Wniesienie przez profesjonalnych pełnomocników pism procesowych obarczonych formalnymi brakami oznacza potrzebę wdrożenia przez sąd procedury naprawczej

(art. 130 § 1 k.p.c.), ale tylko wtedy, gdy pismo zostało wniesione w terminie. Skarga kasacyjna została wniesiona w terminie, dlatego nie została odrzucona, lecz wezwano pełnomocnika do złożenia stosownego pełnomocnictwa. Odpowiedź na skargę kasacyjną wpłynęła natomiast znacznie po upływie terminu, dokładnie oznaczonego w pouczeniu skierowanym do uczestnika. Gdyby wpłynęła w terminie, pełnomocnik zostałby wezwany do uzupełnienia pełnomocnictwa. Obecnie nie ma takiej potrzeby, bowiem pełnomocnictwo złożono przy odpowiedzi. Złożenie jednak odpowiedzi na skargę kasacyjną po terminie skutkuje zakwalifikowaniem jej jako pisma procesowego w sprawie, nierodzącego uprawnienia do żądania zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

ke